

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧИННИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра внутрішньої медицини №1

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор ЗВО з наукової роботи,
ІДМУ
професор І. Кайдашев
« » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Внутрішні хвороби

(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковою програмою «Медицина»

Галузі знань: **22 – Охорона здоров'я**
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності: **228 – Медицина**
(шифр і назва спеціальності)

Полтава – 2024

Робоча програма освітнього компонента «Внутрішні хвороби» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Медицина».

«___» _____ 2024 року – ___ с.

Розробники:

І.М. Скрипник – д.мед.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, професор кафедри внутрішньої медицини.

Г.С. Маслова – д.мед.н., професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини №1

Н.П. Приходько – к.мед.н., доцент кафедри внутрішньої медицини №1

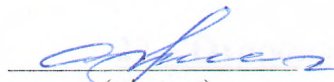
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри внутрішньої медицини №1

Протокол № 21 від “25” червня 2024 р.

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради ПДМУ.

Протокол № 9 від “26” червня 2024 р.

Учений секретар

(підпис)

В.Л. Філатова
(ініціали та прізвище)

ВСТУП

Освітній компонент «**Внутрішні хвороби**» є складовою освітньо-наукової програми підготовки «Медицини» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Освітній компонент є вибіркоким.

Викладається у 1, 2, 5, 6 семестрах 1, 3 років навчання в обсязі – 150 год (5 кредитів ECTS) зокрема: *лекції – 10 год., практичні 90 год. самостійна робота – 50 год.* У курсі передбачено 4 модулі.

Завершується освітній компонент – іспитом.

Предметом є вивчення етіології, факторів ризику, патогенетичних механізмів, клінічних проявів, диференціальної діагностики, основних принципів лікування, первинної та вторинної профілактики внутрішніх хвороб за основними розділами (гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, кардіологія, ревматологія, нефрологія, ендокринологія, військова терапія, невідкладні стани, онкологія).

Зміст освітнього компонента. Освітній компонент «**Внутрішні хвороби**» є базовим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у ОНП «Медицина». Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання етіології, факторів ризику, патогенетичних механізмів, клінічних проявів, диференціальної діагностики, основних принципів лікування, первинної та вторинної профілактики внутрішніх хвороб.

Місце освітнього компонента (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): освітній компонент «**Внутрішні хвороби**» є вибіркоким компонентом у циклі професійної і практичної підготовки.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами наведено нижче.

Перелік компонент освітньо-наукової програми 222 – Медицина та їх логічна послідовність:

№ з/п КОП	Компоненти ОНП	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями			
НК 1	Історія та філософія науки	3	Іспит
НК 2	Основи академічної доброчесності та антикорупція	3	Залік
НК 3	Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування	3	Залік
ВК 1	Теорія пізнання у біомедицині	3	Залік
ВК 2	Інтегративна біологія	3	Залік
ВК 3	Історія української державності	3	Залік
2. Цикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами)			
НК 4	Курс англійської мови наукового спілкування	6	Іспит
НК 5	Українська мова професійного спрямування	3	Залік
ВК 4	Корективний курс англійської мови	3	Залік
ВК 5	Англійська мова (прогресивний рівень)	3	Залік
3. Цикл набуття універсальних навичок дослідника			
НК 6	Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика	4	Залік
НК 7	Медична статистика та біоінформатика	3	Залік
НК 8	Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я	3	Залік
ВК 6	Молекулярна біологія	3	Залік
ВК 7	Клінічна імунологія та алергологія	3	Залік
ВК 8	Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я	3	Залік
ВК 9	Клінічна епідеміологія	3	Залік
4. Цикл професійної та практичної підготовки			
НК 9	Трансляційна медицина	3	Залік

НК 10	Практика викладання фахових дисциплін	3	Залік
НК 11	Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень	3	Залік
ВК 10	Акушерство та гінекологія	5	Іспит
ВК 11	Внутрішні хвороби	5	Іспит
ВК 12	Хірургія	5	Іспит
ВК 13	Урологія	5	Іспит
ВК 14	Онкологія	5	Іспит
ВК 15	Кардіологія	5	Іспит
ВК 16	Ревматологія	5	Іспит
ВК 17	Інфекційні хвороби	5	Іспит
ВК 18	Ендокринологія	5	Іспит
ВК 19	Нервові хвороби	5	Іспит
ВК 20	Психіатрія	5	Іспит
ВК 21	Наркологія	5	Іспит
ВК 22	Офтальмологія	5	Іспит
ВК 23	Оториноларингологія	5	Іспит
ВК 24	Шкірні та венеричні хвороби	5	Іспит
ВК 25	Травматологія та ортопедія	5	Іспит
ВК 26	Лікувальна фізкультура	5	Іспит
ВК 27	Фтизіатрія	5	Іспит
ВК 28	Пульмонологія	5	Іспит
ВК 29	Радіологія	5	Іспит
ВК 30	Клінічна фармакологія	5	Іспит
ВК 31	Анестезіологія та інтенсивна терапія	5	Іспит
ВК 32	Медична біохімія	5	Іспит
ВК 33	Гігієна	5	Іспит
ВК 34	Епідеміологія	5	Іспит
ВК 35	Соціальна медицина та охорона здоров'я	5	Іспит
ВК 36	Нормальна анатомія	5	Іспит
ВК 37	Патологічна анатомія	5	Іспит
ВК 38	Нормальна фізіологія	5	Іспит
ВК 39	Патологічна фізіологія	5	Іспит
ВК 40	Фармакологія	5	Іспит
ВК 41	Імунологія та алергологія	5	Іспит
ВК 42	Гістологія, цитологія, ембріологія	5	Іспит
ВК 43	Мікробіологія	5	Іспит
ВК 44	Фізична та реабілітаційна медицина	5	Іспит

Міждисциплінарні зв'язки: Міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні здобувачами ступеня доктора філософії базуються на вивченні аспірантами анатомії людини, медичної біології, гістології, цитології та ембріології, патоморфології, фізіології, патофізіології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, клінічної фармакології, радіології та радіаційної медицини, пропедевтики внутрішньої медицини, загальні практики (сімейної медицини), інфекційних хвороб, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.

Мета освітнього компонента – підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на до дипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування знань щодо компетентностей з внутрішньої медицини, виховання навичок з науково-дослідної роботи необхідних у подальшій професійній діяльності.

Завдання освітнього компонента:

– здобувач повинен:

знати:

– Основи законодавства з охорони здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів охорони здоров'я;

- Загальні основи патанатомії, патофізіології при різних захворюваннях внутрішніх органів, взаємозв'язок функціональних систем організму та рівень їх регуляції;
- Етіологічні та патогенетичні чинники найбільш поширених захворювань внутрішніх органів за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія);
- Різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань внутрішніх органів за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія);
- Тактику ведення (рекомендації щодо режиму, дієти. Лікування, реабілітаційні заходи) пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями внутрішніх органів за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія);
- Прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями внутрішніх органів за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія).

вміти:

- проводити опитування та фізикальне обстеження хворих із найбільш поширеними захворюваннями внутрішніх органів за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія).
- аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія).
- складати план обстеження хворого, аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень найбільш поширених захворювань за основними розділами (ендокринологія, гастроентерологія, пульмонологія, гематологія, загальні питання внутрішньої медицини, кардіологія, ревматологія, нефрологія, військова терапія).
- діагностувати та надавати екстренну медичну допомогу при невідкладних станах.
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами субординації.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

загальних:

- ЗК1** - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК2** - започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;
- ЗК3** - критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей;
- ЗК4** - вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, із врахуванням психологічних особливостей спілкування з кожним контингентом спільноти та педагогічної майстерності;
- ЗК5** - використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях (здатність спілкуватися державною мовою: як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою);

ЗК6 - демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;

ЗК7 - здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

фахових:

ФК1 – Здатність здійснювати наукову та/або науково-педагогічну діяльність у сфері охорони здоров'я; здатність до визначення дизайну досліджень та оцінки їх результатів.

ФК2 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК3 – Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК5 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК6 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані, визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати, встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання, визначати принципи та характер лікування та профілактики захворювань.

ФК7 – Грунтовні знання та вміння систематизувати складові предметної області у середовищі вищої освіти і наукових досліджень у галузі охорони здоров'я.

ФК9 – Володіння сучасними методами наукового дослідження.

ФК11 – Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК12 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК13 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК15 – Здатність на основі розуміння сучасних наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів приймати рішення з важливих проблем галузі охорони здоров'я і на межі предметних галузей.

ФК16 – Здатність аналізувати і узагальнювати результати отриманих клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень отриманих під час наукових досліджень та/або лікарської діяльності й застосовувати їх у науковому та/або лікувальному процесі.

ФК18 – Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК19 – Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

ФК20 – Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПНР 4. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПНР 5. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПНР 6. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПНР 7. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПНР 8. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПНР 9. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні правові та етичні наслідки, враховуючи вміння реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПНР 10. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційні питання терапевтичної допомоги. Основи внутрішньої патології. Хвороби системи кровообігу.

- Організаційні питання терапевтичної допомоги. Основні директивні документи, що регламентують діяльність органів та установ охорони здоров'я, терапевтичної служби. Загальні питання організації медичної допомоги
- Диспансеризація та реабілітація терапевтичних хворих в умовах військового часу.
- Артеріальна гіпертензія та гіпертензивні кризи.
- Хронічний серцевий біль. Дисліпідемії.
- Гострий коронарний синдром.
- Міокардити, кардіоміопатії, ендокардити, перикардити.
- Порушення серцевого ритму.
- Порушення провідності.
- Гостра та хронічна серцева недостатність.
- Набуті вади серця.
- Вроджені вади серця.

Змістовий модуль 2. Хвороби органів дихання. Хвороби органів травлення.

- Пневмонія.
- Хронічне обструктивне захворювання легень.
- Бронхіальна астма.
- Нагнійні захворювання легень. Бронхоектатична хвороба. Муковісцидоз. Захворювання плеври.
- Дихальна недостатність. Пневмоторакс. Легеневі кровотечі.
- Інтерстиціальні захворювання легень. Пневмоконіоз. Саркоїдоз.
- Хвороби стравоходу. Функціональна диспепсія. Гастрити. Пептична виразка.
- Синдром подразненого кишечника. Целіакія. Виразковий коліт. Хвороба Крона.

- Хронічний панкреатит. Хвороби жовчного міхура і жовчних шляхів.
- Гепатити.
- Цирози печінки.

Змістовий модуль 3. Хвороби нирок. Хвороби органів кровотворення.

- Гломерулонефрити.
- Інфекції сечової системи.
- Хронічна хвороба нирок.
- Сечокам'яна хвороба. Вторинні нефропатії.
- Гостре пошкодження нирок.
- Анемії.
- Гострі лейкомії. Мієлодиспластичний синдром.
- Хронічні лейкомії.
- Множинна мієлома. Справжня поліцитемія
- Неходжкінські злоякісні лімфоми. Лімфогранулематоз.
- Геморагічні захворювання і синдроми.

Змістовий модуль 4 . Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Ревматичні хвороби. Інтенсивна терапія і реанімація в клініці внутрішніх хвороб.

- Цукровий діабет.
- Хвороби щитовидної залози.
- Хвороби гіпоталамуса.
- Хвороби наднирників.
- Ожиріння.
- Спондилоартропатії.
- Ведення хворого з лихоманкою.
- Системні васкуліти.
- Рак шлунка, кишечника, гепатобіліарної системи, підшлункової залози.
- Інтенсивна терапія і реанімація в клініці внутрішніх хвороб. Серцево-легенева реанімація, невідкладні стани у кардіології
- Невідкладні стани у гастроентерології, кардіології та ендокринології.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі ступеня доктора філософії

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою:

- у змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 13,
- у змістовий модуль II (ЗМ2) входять теми 14-25.
- у змістовий модуль III (ЗМ3) входять теми 26 - 37,
- у змістовий модуль IV (ЗМ4) входять теми 38-48.

Оцінювання за формами контролю:

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
Мінімум	31	30	31	30	122
Максимум	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – **122 бали**, для одержання іспиту обов’язково *перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самотійної роботи*.

При цьому, кількість балів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов’язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
F_x	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»

Змістовий модуль 1

«ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ. ОСНОВИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ. ХВОРОБИ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ»

Тема 1. Організаційні питання терапевтичної допомоги. Основні директивні документи, що регламентують діяльність органів та установ охорони здоров'я, терапевтичної служби. Загальні питання організації медичної допомоги

Контрольні запитання та завдання:

1. Основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів та закладів охорони здоров'я.
2. Загальні питання організації терапевтичної допомоги в Україні.
3. Основи організації роботи закладів поліклінічного типу.
4. Основи організації роботи швидкої та невідкладної допомоги дорослому населенню.
5. Принципи організації служби інтенсивної терапії та реанімації в терапевтичній клініці.
6. Принципи організації медичної служби в умовах військового часу.
7. Протиепідемічні заходи при виникненні вогнища інфекції.
8. Диспансерне спостереження при захворюваннях внутрішніх органів.
9. Основи лікарського контролю.
10. МСЕ захворювань внутрішніх органів.

Лекційне заняття – 2 години

Тема 2. Диспансеризація та реабілітація терапевтичних хворих в умовах військового часу

Контрольні запитання та завдання:

1. Сучасні уявлення про стандарти виявлення осіб із факторами ризику, що спричиняють виникнення та розвиток захворювань внутрішніх органів.
2. Сучасні стандарти проведення комплексу необхідних медичних та соціальних заходів, динамічного спостереження стану здоров'я населення.
3. Принципи лікарсько-трудової експертизи в умовах військового часу.
4. Принципи реабілітації пацієнтів терапевтичного профілю в умовах військового часу.

Практичне заняття – 2 години

Тема 3. Артеріальна гіпертензія та гіпертензивні кризи.

Контрольні запитання та завдання:

1. Основні захворювання та стани, що супроводжуються артеріальною гіпертензією: есенціальна та вторинні артеріальні гіпертензії, зокрема, ниркові (реноваскулярна, ренопаренхіматозна); ендокринні (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, первинний гіперальдостеронізм, тиреотоксикоз); коарктація аорти, ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпертензія при вагітності, ятрогенна артеріальна гіпертензія.
2. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження.
3. Алгоритм диференціальної діагностики артеріальної гіпертензії.
4. Визначення серцево-судинного ризику.
5. Тактика ведення хворого в залежності від ступеню ризику.
6. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються артеріальною гіпертензією.
7. Первинна та вторинна профілактика артеріальної гіпертензії. Прогноз і працездатність.
8. Критерії діагнозу неускладненого та ускладненого гіпертензивного кризів.
9. Стандарти невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапах залежно від виду криза та характеру ураження органів-мішеней.

Практичне заняття – 2 години

Тема 4. Хронічний серцевий біль. Дисліпідемії

Контрольні запитання та завдання:

1. Основні захворювання та стани, що супроводжуються хронічним болем в грудній клітці: хвороби серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця, зокрема, стабільна стенокардія; стеноз гирла аорти, гіпертрофічна кардіоміопатія, нейроциркуляторна дистонія).
2. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження.
3. Алгоритм диференціальної діагностики.
4. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються хронічним болем в грудній клітці.
5. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.
6. Гіперхолестеринемія.
7. Атерогенна дисліпідемія.
8. Тяжка гіпертригліцеридемія.

Практичне заняття – 2 години

Тема 5. Гострий коронарний синдром

Контрольні запитання та завдання:

1. Особливості клінічного перебігу і діагностики ГКС без елевації сегмента ST та ГКС з елевацією сегмента ST.
2. Критерії діагнозу ГКС.
3. Ускладнення гострого коронарного синдрому (гостра лівошлуночкова недостатність, порушення ритму і провідності серця, розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера та ін.).
4. Сучасні підходи до діагностики гострого коронарного синдрому.
5. Лікувальна тактика гострого коронарного синдрому.
6. Показання до хірургічного лікування. Реабілітація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 6. Міокардити, кардіоміопатії, ендокардити, перикардити

Контрольні запитання та завдання:

1. Міокардити: етіологія, патогенез, діагностичні критерії, диференціальна діагностика, сучасні принципи терапії.
2. Інфекційний ендокардит. Етіологія, патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу залежно від збудника. Діагностичні критерії. Значення лабораторних методів і ехокардіографічного дослідження в діагностиці.
3. Диференційний діагноз при інфекційному ендокардиті.
4. Ускладнення інфекційного едокардиту: серцева недостатність, емболії, абсцеси та ін..
5. Сучасні принципи лікування інфекційного ендокардиту. Режим антибактеріальної терапії. Показання до хірургічного лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
6. Перикардити. Класифікація. Клінічні прояви. Лікування. Тампонада серця.
7. Кардіоміопатії (дилатаційна, гіпертрофічна, рестриктивна). Діагностичні критерії. Диференціальна діагностика.

Практичне заняття – 2 години

Тема 7. Порушення серцевого ритму і провідності

Лекційне заняття – 2 години

Тема 8. Порушення серцевого ритму

Контрольні запитання та завдання:

1. Диференційний діагноз суправентрикулярних та шлуночкових порушень ритму серця (екстрасистолії, непрароксизмальні та пароксизмальні тахікардії), фібриляції і тріпотінні передсердь.
2. Визначення тромботичного ризику. Тактика ведення хворих.
3. Основні класи антиаритмічних засобів, показання до їх застосування, побічні дії.
4. Електроімпульсна терапія. Немедикаментозні методи лікування аритмій, зокрема катетерні процедури.
5. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 9. Порушення провідності

Контрольні запитання та завдання:

1. Порушення синоатріальної провідності, атріовентрикулярні блокади різного ступеня, блокади ніжок пучка Гіса.
2. Синдром слабкості синусового вузла.
3. Синдром Фредеріка.
4. ЕКГ-діагностика.
5. Тактика ведення хворих, додаткові інструментальні методи обстеження.
6. Методи електрокардіостимуляції.
7. Первинна та вторинна профілактика, прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 10. Гостра та хронічна серцева недостатність

Контрольні запитання та завдання:

6. Основні механізми, що призводять до хронічної серцевої недостатності.
7. Етіологія серцевої недостатності в залежності від фракції викиду.
8. Симптоми та лікування серцевої недостатності.
9. Функціональна класифікація, клінічні стадії серцевої недостатності.
10. Тактика ведення хворого в залежності від генезу, функціонального класу та стадії серцевої недостатності.
11. Медикаментозне та немедикаментозне, хірургічне лікування, в тому числі ресинхронізаційна терапія, bridg-терапія, трансплантація серця, вплив на прогноз різних методів лікування.
12. Гостра серцева недостатність: причини виникнення, діагностичні критерії.
13. Класифікація та варіанти перебігу гострої серцевої недостатності.
14. Особливості лікувальної тактики пацієнтів з гострою серцевою недостатністю.

Практичне заняття – 2 години

Тема 11. Набуті вади серця

Контрольні запитання та завдання:

15. Види набутих вад серця: мітральний стеноз, недостатність мітрального клапану: органічна та відносна, пролапс мітрального клапану, стеноз гирла аорти, недостатність аортального клапану, недостатність тристулкового клапану: органічна та відносна).
16. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження
17. Алгоритм диференціальної діагностики.

18. Тактика ведення хворого. Медикаментозне лікування первинних та вторинних вад серця.
19. Показання та протипоказання до хірургічного лікування, види клапанних протезів, супутня антитромботична терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 12. Вроджені вади серця

Контрольні запитання та завдання:

1. Особливості гемодинаміки при дефекті міжшлуночкової перегородки, дефекті міжпередсердної перегородки, відкритій артеріальній протоці, коарктації аорти.
2. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження
3. Алгоритм диференціальної діагностики.
4. Тактика ведення хворого. Медикаментозне лікування первинних та вторинних вад серця.
5. Показання та протипоказання до хірургічного лікування, види клапанних протезів, супутня антитромботична терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 13. Контроль змістового модуля – 2 години

Змістовий модуль 2

«ХВОРОБИ ОРГАНІВ ДИХАННЯ. ХВОРОБИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ»

Тема 14. Пневмонія

Контрольні запитання та завдання:

2. Визначення. Етіологія розвитку пневмоній: бактеріальні, вірусні, грибкові інфекції, атипові збудники. Механізми розвитку інфекційного процесу в легеневій тканині.
3. Клінічні прояви, критерії діагностики, дані лабораторних та інструментальних методів.
4. Класифікація: госпітальна та негоспітальна пневмонія, аспіраційної та пневмонії у осіб з тяжкими дефектами імунітету, типи за локалізацією, тяжкістю. Шкали оцінки тяжкості: шкали CURB-65, PORT, PSI (Pneumonia Severity Index).
5. Особливості диференційної діагностики: з іншими інфекціями дихальних шляхів, серцевою недостатністю.
6. Лікування: антибактеріальна терапія, противірусні та симптоматичні засоби, залежність лікування від збудника.

Практичне заняття – 2 години

Тема 15. Хронічне обструктивне захворювання легень.

Контрольні запитання та завдання:

7. Визначення хронічного обструктивного захворювання легень. Основні етіологічні чинники: тютюнопаління, забруднення повітря, генетичні фактори (дефіцит α 1-антитрипсину), поллютанти. Патогенетичні механізми хронічного запалення, обструкції дихальних шляхів.
8. Особливості клінічного перебігу хронічного обструктивного захворювання легень. Класифікація: GOLD, групи пацієнтів. Алгоритм діагностики: значення лабораторних та інструментальних методів дослідження.
9. Диференційна діагностика хронічного обструктивного захворювання легень. Ускладнення хронічного обструктивного захворювання легень.

10. Диференційоване лікування хронічного обструктивного захворювання легень: значення бронхолітиків, кортикостероїдів, оксигенотерапії. Легенева реабілітація.

Практичне заняття – 2 години

Тема 16. Бронхіальна астма

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення, етіологія та особливості патогенезу бронхіальної астми.
2. Класифікація за рекомендацією GINA. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Оцінка контролю бронхіальної астми.
3. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 17. Нагнійні захворювання легень. Бронхоектатична хвороба. Муковісцидоз. Захворювання плеври.

Контрольні запитання та завдання:

4. Визначення нозологій. Особливості етіології та патогенезу захворювань.
5. Диференційна діагностика клінічного перебігу. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження.
6. Показання до плевральної пункції та дренування плевральної порожнини.
7. Сучасні підходи до лікування. Первинна і вторинна профілактика.

Практичне заняття – 2 години

Тема 18. Дихальна недостатність. Пневмоторакс. Легеневі кровотечі.

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення поняття дихальної недостатності, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики та лікування.
2. Визначення поняття пневмотораксу, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики та лікування.
3. Визначення поняття кровохаркання та легеневої кровотечі. Причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики джерела кровотечі.
4. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах.

Практичне заняття – 2 години

Тема 19. Інтерстиціальні захворювання легень. Пневмоконіоз. Саркоїдоз.

1. Саркоїдоз: визначення, особливості клінічного перебігу саркоїдозу. Принципи діагностики, лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
2. Ідіопатична інтерстиціальна пневмонія. Критерії діагностики. Лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика.
3. Пневмоконіоз. Критерії діагностики. Лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика

Практичне заняття – 2 години

Тема 20. Хвороби стравоходу. Функціональна диспепсія. Гастрити. Пептична виразка

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Ерозивна та неерозивна гастроезофегеальна рефлюксна хвороба. Клінічні прояви залежно від варіанту та стадії. Дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія. Первинна та вторинна профілактика.
2. Стравохід Барета. Критерії діагнозу. Тактика ведення пацієнтів.

3. Визначення диспепсії. Етіологія та патогенез. Класифікація. Недосліджена та функціональна диспепсія. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Сучасні підходи до лікування функціональної диспепсії. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

4. Хронічні гастрити. Класифікація. Роль Н. рyлогі у виникненні гастродуоденальної патології. Принципи діагностики. Сучасні підходи до лікування.

5. Основні причини та патогенез пептичних виразок. Класифікація. Клінічні прояви.

6. Ускладнення перитичних виразок (перфорація, пенетрація, кровотеча, стеноз, малігнізація).

7. Методи діагностики Нр-інфекції.

8 Тактика ведення хворого з пептичною виразкою. Ерадикаційна терапія, контроль ефективності ерадикації. Медикаментозна терапія Нр-негативних виразок. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 21. Синдром подразненого кишечника. Целіакія. Виразковий коліт. Хвороба Крона

Контрольні запитання та завдання:

1. Роль непереносимості компонентів їжі, імунних факторів і ензимопатій (несприйняття лактози, фруктози, галактози та ін.). Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Целіакія.

2. Синдром подразненої кишки, визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви різних варіантів. Римські діагностичні критерії. Диференціальна діагностика. Лікування різних форм. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

3. Виразковий коліт та хвороба Крона: визначення, етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічного перебігу залежно від ступеня активності, тяжкості і фази перебігу. Лабораторна та інструментальна діагностика. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика.

4. Кишкові та позакишкові прояви запальних захворювань кишечника.

5. Ускладнення, асоційовані з запальними захворюваннями кишки (токсична дилатація, перфорація, склерозуючий холангіт, спондиліт, артрити, дерматози, увеїти та ін.).

6. Лікування запальних захворювань кишечника. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 22. Хронічний панкреатит. Хвороби жовчного міхура і жовчних шляхів

Контрольні запитання та завдання:

1. Хронічний панкреатит. Визначення. Значення різних етіологічних факторів у розвитку хронічного панкреатиту. Класифікація.

2. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференціальної діагностики хронічного панкреатиту. Принципи діагностики зовнішньосекреторної недостатності.

3. Диференційоване лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

4. Дисфункції біліарного тракту. Класифікація. Діагностичні критерії. Особливості клінічного перебігу. Принципи діагностики.

5. Хронічний холецистит. Принципи діагностики та лікування.

6. Жовчнокам'яна хвороба. Визначення. Етіологія, патогенез. Особливості клінічного перебігу. Лабораторні та інструментальні методи діагностики. Диференційний діагноз.

7. Ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Тактика ведення пацієнтів із жовчнокам'яною хворобою. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 23. Гепатити.

Контрольні запитання та завдання:

1. Метаболічно-асоційована стеатотична хвороба печінки. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
2. Алкогольна хвороба печінки. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
3. Токсичні гепатити (медикаментозно-індуковані гепатити). Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
4. Аутоімунні гепатити. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
5. Хронічні вірусні гепатити: диференціальний діагноз.

Практичне заняття – 2 години

Тема 24. Цирози печінки.

Контрольні запитання та завдання:

1. Етіологічні чинники розвитку цирозів печінки.
2. Патогенетичні механізми формування цирозів печінки.
3. Клінічні прояви ускладнень цирозу печінки. Класифікація Чайлд-П'ю.
4. Принципи діагностики цирозів печінки. Диференціальна діагностика.
5. Тактика ведення пацієнтів. Сучасні підходи до лікування.
6. Первинний склерозуючий холангіт. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів.
7. Первинний біліарний холангіт. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів.

Лекційне заняття – 2 години

Тема 25. Контроль змістового модуля – 2 години

Змістовий модуль 3

«ХВОРОБИ НИРОК. ХВОРОБИ ОРГАНІВ КРОВОТВОРЕННЯ»

Тема 26. Гломерулонефрити.

Контрольні запитання та завдання:

1. Гломерулонефрити: визначення, етіологія та патогенез.
2. Класифікація гломерулонефритів. Клінічні прояви та особливості окремих морфологічних форм. Діагностика.
3. Диференційний діагноз гломерулонефритів. Ускладнення. Лікування з урахуванням морфологічної форми та клінічного перебігу. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 27. Інфекції сечової системи.

Контрольні запитання та завдання:

1. Пієлонефрити. Визначення. Роль інфекції при запальних захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів.
2. Класифікація інфекцій сечової системи. Клінічні прояви пієлонефритів. Критерії діагностики.
3. Інструментальні та лабораторні методи діагностики пієлонефритів та інших інфекцій сечової системи. Диференційний діагноз. Ускладнення.

4. Лікування інфекцій сечовидільних шляхів, пієлонефритів. Особливості ведення вагітних та осіб похилого віку. Імунопрофілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 28. Хронічна хвороба нирок

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення хронічної хвороби нирок. Етіологічні фактори. Фактори ризику розвитку. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви.
2. Класифікація хронічної хвороби нирок, ступені та стадії ХХН. Клінічні прояви та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Критерії діагностики.
3. Хронічна хвороба нирок: диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування залежно від стадії та ренопротекція.
4. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до нирковозамісної терапії, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Практичне заняття – 2 години

Тема 29. Сечокам'яна хвороба. Вторинні нефропатії.

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення поняття сечокам'яної хвороби. Види конкрементів. Фактори ризику утворення каменів. Патогенез.
2. Класифікація сечокам'яної хвороби. Клінічні прояви амілоїдозу нирок. Діагностика. Диференційний діагноз. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
3. Вторинні нефропатії: діабетична нефропатія, гіпертензивна нефропатія, ниркові васкуліти, особливості діагностики та лікування.
4. Вторинні нефропатії: амілоїдоз, мієломна нефропатія, вовчаковий нефрит, особливості діагностики та лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 30. Гостре пошкодження нирок.

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення гострого пошкодження нирок. Основні етіологічні чинники. Патогенез.
2. Класифікація гострого пошкодження нирок. Особливості клініки та діагностики.
3. Тактика ведення хворого в залежності від стадії та причини гострого пошкодження нирок. Екстракорпоральні методи лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 31. Анемії.

Контрольні запитання та завдання:

1. Залізодефіцитна анемія. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
2. В12-дефіцитна, фолієводефіцитна анемії. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
3. Гемолітичні анемії (вроджені, набуті). Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
4. Апластична анемія. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
5. Анемія хронічного захворювання. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 32. Гострі лейкемії. Мієлодиспластичний синдром.

Контрольні запитання та завдання:

1. Гострі лейкемії. Сучасний погляд на етіологія та патогенез. Клінічні прояви дебюту гострих лейкемій. Позакістковомозкові симптоми гострих лейкемій. Нейролейкемія.
2. Класифікація гострих лейкемій. Критерії діагнозу гострих лейкемій. Критерії клініко-гематологічної ремісії.
3. Принципи специфічного лікування гострих лейкемій. Роль трансплантації кісткового мозку у лікуванні пацієнтів із гострими лейкеміями.
4. Ускладнення хіміотерапії гострих лейкемій. Сучасні підходи до терапії супроводу хіміотерапії гострих лейкемій.
5. Мієлодиспластичний синдром. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів із діагнозом мієлодиспластичного синдрому.

Лекційне заняття – 2 години

Тема 33. Хронічні лейкемії.

Контрольні запитання та завдання:

1. Хронічна мієлобластна лейкемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу хронічної мієлобластної лейкемії: хронічної фази, фази акселерації, фази бластної кризи. Диференціальний діагноз. Тактика лікування. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.
2. Хронічна лімфобластна лейкемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Покази до початку специфічної хіміотерапії. Сучасні підходи до проведення специфічної хіміотерапії. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.

Практичне заняття – 2 години

Тема 34. Множинна мієлома. Справжня поліцитемія.

Контрольні запитання та завдання:

1. Множинна мієлома. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування множинної мієломи. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.
2. Справжня поліцитемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 35. Неходжкінські злоякісні лімфоми. Лімфогранулематоз.

Контрольні запитання та завдання:

1. Неходжкінські злоякісні лімфоми. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.
2. Лімфогранулематоз. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 36. Геморагічні захворювання і синдроми.

Контрольні запитання та завдання:

1. Геморагічні захворювання і синдроми: коагулопатії (гемофілія А,В,С), тромбоцитопенії (ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура) та тромбоцитопатії.
2. Геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха. Класифікація, клініко-лабораторна діагностика порушень гемостазу, тактика лікування.

3. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Класифікація, методи діагностики та експрес-діагностики. Основні клініко-патогенетичні варіанти, тактика лікування.

4. Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.

Практичне заняття – 2 години

Тема 37. Контроль змістового модуля – 2 години.

Змістовий модуль 4

«ХВОРОБИ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН. РЕВМАТИЧНІ ХВОРОБИ. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ПРИ РЕВМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ. ОНКОЛОГІЧНІ ХВОРОБИ. ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ І РЕАНІМАЦІЯ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ»

Тема 38. Цукровий діабет

Контрольні запитання та завдання:

1. Визначення цукрового діабету. Етіологія і патогенез цукрового діабету.
2. Цукровий діабет тип 1: роль вірусної інфекції та автоімунних процесів, генетичної схильності.

3. Цукровий діабет тип 2: роль генетичної схильності, ожиріння, зовнішніх факторів. Інсулінорезистентність та порушення секреції інсуліну.

4. Характеристика уражень внутрішніх органів за цукрового діабету: серцево-судинної системи, гепатобіліарної системи, органів сечовиділення, діабетичні остеоартропатії.

5. Діагностика цукрового діабету. Загальні принципи терапії цукрового діабету. Критерії компенсації вуглеводного обміну у хворих на ЦД типу 1.

6. Інсулінотерапія. Ускладнення інсулінотерапії: гіпоглікемічні стани, алергія до інсуліну, постін'єкційні ліподистрофії, інсулінорезистентність. Санаторно-курортне лікування.

Лекційне заняття – 2 години

Тема 39. Хвороби щитоподібної залози

Контрольні запитання та завдання:

1. Гіпотиреоз, етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гіпотиреоз первинний, центральний, периферичний, субклінічний, транзиторний. Лікування гіпотиреозу.

2. Вагітність та гіпотиреоз.

3. Тиреоїдити. Клініка, діагностика та лікування.

4. Захворювання, що супроводжуються тиреотоксикозом. Етіологія, патогенез, клінічні прояви дифузного токсичного зоба, тиреотоксична та ендокринна офтальмопатія.

5. Вікові особливості перебігу токсичного зоба у дітей та людей похилого віку. Клінічні відмінності вузлового токсичного зоба. Обґрунтування діагнозу тиреотоксикозу. Медикаментозне, хірургічне лікування токсичного зоба. Ускладнення лікування зоба. Медико-соціальна експертиза хворих на токсичний зоб.

Практичне заняття – 2 години

Тема 40. Захворювання гіпоталамуса. Ожиріння.

Контрольні запитання та завдання:

1. Синдром гіперпролактинемії. Класифікація. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика, диференціальна діагностика. Лікування.

2. Соматотропна недостатність. Гіпоталамічний синдром пубертатного періоду.

3. Ожиріння. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування. Ожиріння у дітей та підлітків.

Практичне заняття – 2 години

Тема 41. Хвороби наднирників.

Контрольні запитання та завдання:

1. Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.
2. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз.
3. Синдром Іценка-Кушінга (кортикостерома, глюкостерома). Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
4. Андростерома, кортикоестерома. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
5. Первинний гіперальдостеронізм (синдром Кона). Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
6. Феохромоцитома. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
7. Визначення природженої гіперплазії кори надниркових залоз. Клінічні форми, діагностика, лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 42. Спондилоартропатії.

Контрольні запитання та завдання:

1. Анкілозуючий спондилоартрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
1. Ревматоїдний артрит: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
2. Псоріатичний артрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
3. Реактивний артрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
4. Остеоартроз: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
5. Подагра: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
6. Артрит при неспецифічних ентероколітах: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 43. Ведення хворого з лихоманкою.

Контрольні запитання та завдання:

1. Ревматична лихоманка: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
2. Хвороба Стілла у дорослих: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
3. Системний червоний вовчак: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 44. Системні васкуліти.

Контрольні запитання та завдання:

1. Вузликовий поліартеріїт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
2. Мікроскопічний поліангіїт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.

3. Гранулематозний поліангіт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
4. Еозинофільний гранулематоз із поліангіт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
5. Хвороба пов'язана з антитілами до базальної мембрани: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
6. Кріоглобулінемічний васкуліт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
7. IgA-асоційований васкуліт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
8. Васкуліт при хворобі Бехчета: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.

Практичне заняття – 2 години

Тема 45. Рак шлунка, кишківника, гепатобіліарної системи, підшлункової залози.

Контрольні запитання та завдання:

1. Рак шлунка: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку шлунка.
2. Рак кишківника: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку кишківника.
3. Рак гепатобіліарної системи: захворюваність, причини, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, загальні принципи лікування, профілактика.
4. Рак підшлункової залози: захворюваність, причини, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, загальні принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку підшлункової залози.
5. Рак легень: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку легень.
6. Рак нирок: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку нирок.
7. Рак щитовидної залози: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку щитовидної залози.

Практичне заняття – 2 години

Тема 46. Інтенсивна терапія і реанімація в клініці внутрішніх хвороб. Серцево-легенева реанімація, невідкладні стани у кардіології

Контрольні запитання та завдання:

1. Алгоритми проведення серцево-легеневої реанімації. Медикаментозна підтримка. Тривала підтримка життя та тактика подальшого ведення хворих.
2. Тромбоемболія легеневої артерії. Фактори ризику, критерії діагнозу, диференціальна діагностика, індекс тяжкості ТЕЛА. Тактика лікування: реперфузійна, антикоагулянтна терапія. Оцінка ризику летальності.
3. Критерії діагнозу шоку, диференціальна діагностика та невідкладне лікування на догоспітальному та госпітальному етапах залежно від причини: гіповолемічний, кардіогенний, обструктивний, перерозподільчий. Подальше ведення хворих.

4. Стани, зумовлені алергічними реакціями негайного типу (анафілактичний шок, набряк гортані, набряк Квінке): критерії діагнозу, стандарти невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапах. Профілактика.

Практичне заняття – 2 години

Тема 47. Невідкладні стани у гастроентерології, кардіології та ендокринології.

Контрольні запитання та завдання:

1. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика і лікування хворих з меленою та гематемезисом. Тактика ведення хворих залежно від причини (варикозне розширення вен стравоходу, ерозії шлунку, пептична виразка шлунку і дванадцятипалої кишки, злоякісні пухлини, виразковий коліт, геморагічний васкуліт) і тяжкості перебігу. Роль ендоскопічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до проведення ендоскопічного гемостазу або невідкладного хірургічного лікування. Профілактика.
2. Синкопальні стани: причини розвитку, види (кардіальні, рефлекторні, синкопе внаслідок ортостатичної гіпотензії, ідіопатичні). Особливості діагностики та стратифікація ризику тяжкості. Алгоритм надання медичної допомоги.
3. Коматозні стани. Визначення, ступені порушення свідомості. Механізми розвитку. Класифікація ком за глибиною (Глазго), походженням. Особливості клінічного перебігу ком різної етіології. Методи діагностики. Особливості лікування.
4. Етіологія та патогенез діабетичної (кетоацидотичної) коми. Клінічні особливості та варіанти перебігу. Діагноз та диференційний діагноз. Алгоритм надання медичної допомоги хворим з діабетичними комами.
5. Гіпоглікемічна кома і гіпоглікемія: основні причини, провокуючі чинники. Класифікація гіпоглікемій за ступенем важкості, діагностика. Лікування гіпоглікемії залежно від ступеня важкості. Етіологія та патогенез тиреотоксичного та аддісонічного кризів. Клінічні прояви, діагноз та диференційний діагноз. Атипові форми. Алгоритм надання невідкладної допомоги.

Практичне заняття – 2 години

Тема 48. Контроль змістового модуля – 2 години

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕТА «Внутрішні хвороби»

№ з/п Назва теми		Всього годин	Вид заняття		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи
		150	10	90	50
1 рік					
	Всього	50	6	44	0
I семестр					
	Змістовий модуль 1. Організаційні питання терапевтичної допомоги. Основи внутрішньої патології. Хвороби системи кровообігу.	24	2	22	0
1.	Організаційні питання терапевтичної допомоги. Основні директивні документи, що регламентують діяльність органів та установ охорони здоров'я, терапевтичної служби. Загальні питання організації медичної допомоги.	2	2		0
2.	Диспансеризація та реабілітація терапевтичних хворих в умовах військового часу.	2		2	0
3.	Артеріальна гіпертензія та гіпертензивні кризи.	2		2	0
4.	Хронічний серцевий біль. Дисліпідемії.	2		2	0
5.	Гострий коронарний синдром	2		2	0
6.	Міокардити, кардіоміопатії, ендокардити, перикардити.	2		2	0
7.	Порушення серцевого ритму і провідності	2		2	0
8.	Порушення ритму.	2		2	0
9.	Порушення провідності.	2		2	0
10.	Гостра та хронічна серцева недостатність.	2		2	0
11.	Набуті вади серця. Вроджені вади серця.	2		2	0
12.	Контроль змістового модуля.	2		2	0
II семестр					
	Змістовий модуль 2 «Хвороби органів дихання. Хвороби органів травлення»	26	4	22	0
13.	Пневмонія.	2		2	0
14.	Хронічне обструктивне захворювання легень.	2	2	2	0
15.	Бронхіальна астма.	2		2	0
16.	Нагнійні захворювання легень. Бронхоектатична хвороба. Муковісцидоз. За захворювання плеври.	2		2	0
17.	Дихальна недостатність. Пневмоторакс. Легеневі кровотечі.	2		2	0
18.	Інтерстиціальні захворювання легень. Пневмокониоз. Саркоїдоз.	2		2	0
19.	Хвороби стравоходу. Функціональна диспепсія. Гастрити. Пептична виразка.	2	2		0
20.	Синдром подразненого кишечника. Ціліакія. Виразковий коліт. Хвороба Крона.	2		2	0

21.	Хронічний панкреатит. Хвороби жовчного міхура і жовчних шляхів.	2		2	0
22.	Гепатити.	2		2	0
23.	Цирози печінки.	2		2	0
24.	Контроль змістового модуля	2		2	0
2 рік (викладацька практика)					
		0	0	0	0
3 рік					
	Всього	50	4	46	0
V семестр					
	Змістовий модуль 3 «Хвороби нирок. Хвороби органів кровотворення»	26	2	24	0
25.	Гломерулонефрит.	2		2	0
26.	Інфекції сечової системи.	2		2	0
27.	Хронічна хвороба нирок.	2		2	0
28.	Сечокам'яна хвороба. Вторинні нефропатії.	2		2	0
29.	Гостре пошкодження нирок.	2		2	0
30.	Анемії.	2		2	0
31.	Гострі лейкої. Мієлодиспластичний синдром.	2	2		0
32.	Хронічні лейкої.	2		2	0
33.	Множинна мієлома. Справжня поліцитемія.	2		2	0
34.	Неходжкінські злоякісні лімфоми. Лімфогранулематоз.	2		2	0
35.	Геморагічні захворювання і синдроми.	2		2	0
36.	Контроль змістового модуля.	2		2	0
VI семестр					
	Змістовий модуль 4 «Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Ревматичні хвороби. Методи обстеження при ревматичних захворюваннях. Онкологічні хвороби. Інтенсивна терапія і реанімація в клініці внутрішніх хвороб»	24	2	22	0
37.	Цукровий діабет.	2	2		0
38.	Хвороби щитоподібної залози.	2		2	0
39.	Захворювання гіпоталамуса. Ожиріння.	2		2	0
40.	Хвороби наднирників.	2		2	0
41.	Спондилоартропатії.	2		2	0
42.	Ведення хворого з лихоманкою.	2		2	0
43.	Системні васкуліти.	2		2	0
44.	Рак стравоходу, шлунка, кишківника, гепатобіліарної системи, підшлункової залози. Рак легень, нирок, щитоподібної залози	2		2	0
45.	Інтенсивна терапія і реанімація в клініці внутрішніх хвороб. Серцево-легенева реанімація, невідкладні стани у кардіології	2		2	0
46.	Невідкладні стани у гастроентерології,	1		1	0

	кардіології та ендокринології.					
47.	Контроль змістового модуля.	1		1		0
48.	Іспит	2		2		
4 рік						
	Всього	50	0	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
69.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій – 10 год.

Практичні заняття – 90 год.

Самостійна робота - 50 год.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів та закладів охорони здоров'я.
2. Загальні питання організації терапевтичної допомоги в Україні.
3. Основи організації роботи закладів поліклінічного типу.
4. Основи організації роботи швидкої та невідкладної допомоги дорослому населенню.
5. Принципи організації служби інтенсивної терапії та реанімації в терапевтичній клініці.
6. Принципи організації медичної служби в умовах військового часу.
7. Протиепідемічні заходи при виникненні вогнища інфекції.
8. Диспансерне спостереження при захворюваннях внутрішніх органів.
9. Основи лікарського контролю.
10. МСЕ захворювань внутрішніх органів.
11. Сучасні уявлення про стандарти виявлення осіб із факторами ризику, що спричиняють виникнення та розвиток захворювань внутрішніх органів.
12. Сучасні стандарти проведення комплексу необхідних медичних та соціальних заходів, динамічного спостереження стану здоров'я населення.
13. Принципи лікарсько-трудової експертизи в умовах військового часу.
14. Принципи реабілітації пацієнтів терапевтичного профілю в умовах військового часу.
15. Основні захворювання та стани, що супроводжуються артеріальною гіпертензією: есенціальна та вторинні артеріальні гіпертензії, зокрема, ниркові (реноваскулярна, ренопаренхіматозна); ендокринні (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, первинний гіперальдостеронізм, тиреотоксикоз); коарктація аорти, ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпертензія при вагітності, ятрогенна артеріальна гіпертензія.
16. Алгоритм діагностики артеріальної гіпертензії. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Визначення серцево-судинного ризику.
17. Тактика ведення хворого з артеріальною гіпертензією.
18. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються артеріальною гіпертензією. Первинна та вторинна профілактика артеріальної гіпертензії. Прогноз і працездатність.
19. Критерії діагнозу неускладненого та ускладненого гіпертензивного кризів.
20. Стандарти невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапах залежно від виду криза та характеру ураження органів-мішеней.
21. Основні захворювання та стани, що супроводжуються хронічним боєм в грудній клітці: хвороби серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця, зокрема, стабільна стенокардія; стеноз гирла аорти, гіпертрофічна кардіоміопатія, нейроциркуляторна дистонія).
22. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження ІХС.
23. Алгоритм диференціальної діагностики ІХС.
24. Тактика ведення хворого з хронічним боєм в грудній клітці. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються хронічним боєм в грудній клітці.
25. Гіперхолестеринемія: особливості діагностики та лікувальні заходи.
26. Атерогенна дисліпідемія: особливості діагностики та лікувальні заходи.
27. Тяжка гіпертригліцеридемія: особливості діагностики та лікувальні заходи.
28. Особливості клінічного перебігу і діагностики ГКС без елевації сегмента ST та ГКС з елевацією сегмента ST.
29. Критерії діагнозу гострого коронарного синдрому.

30. Ускладнення гострого коронарного синдрому (гостра лівошлуночкова недостатність, порушення ритму і провідності серця, розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера та ін.).
31. Сучасні підходи до діагностики гострого коронарного синдрому.
32. Лікувальна тактика гострого коронарного синдрому.
33. Показання до хірургічного лікування гострого коронарного синдрому. Реабілітація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
34. Міокардити: етіологія, патогенез, діагностичні критерії, диференціальна діагностика, сучасні принципи терапії.
35. Інфекційний ендокардит. Етіологія, патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу залежно від збудника. Діагностичні критерії. Значення лабораторних методів і ехокардіографічного дослідження в діагностиці.
36. Диференційний діагноз при інфекційному ендокардиті.
37. Ускладнення інфекційного ендокардиту: серцева недостатність, емболії, абсцеси та ін..
38. Сучасні принципи лікування інфекційного ендокардиту. Режими антибактеріальної терапії. Показання до хірургічного лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
39. Перикардити. Класифікація. Клінічні прояви. Лікування. Тампонада серця.
40. Кардіоміопатії (дилятаційна, гіпертрофічна, рестриктивна). Діагностичні критерії. Диференціальна діагностика.
41. Диференційний діагноз суправентрикулярних та шлуночкових порушень ритму серця (екстрасистолії, непрароксизмальні та пароксизмальні тахікардії), фібриляції і тріпотінні передсердь.
42. Визначення тромботичного ризику у пацієнтів з порушеннями ритму. Тактика ведення хворих.
43. Основні класи антиаритмічних засобів, показання до їх застосування у пацієнтів з порушеннями ритму, побічні дії.
44. Електроімпульсна терапія пацієнтів з порушеннями ритму. Немедикаментозні методи лікування аритмій, зокрема катетерні процедури. Первинна та вторинна профілактика порушень ритму. Прогноз та працездатність.
45. Порушення синоатріальної провідності, атріовентрикулярні блокади різного ступеня, блокади ніжок пучка Гіса.
46. Синдром слабкості синусового вузла: особливості діагностики та лікування.
47. Синдром Фредеріка: особливості діагностики та лікування.
48. Тактика ведення хворих з порушеннями провідності, додаткові інструментальні методи обстеження.
49. Методи електрокардіостимуляції у пацієнтів з порушеннями провідності.
50. Основні механізми, що призводять до хронічної серцевої недостатності. Етіологія серцевої недостатності в залежності від фракції викиду. Функціональна класифікація, клінічні стадії серцевої недостатності.
51. Тактика ведення хворого з серцевою недостатністю в залежності від генезу, функціонального класу та стадії серцевої недостатності.
52. Медикаментозне та немедикаментозне, хірургічне лікування серцевої недостатності, в тому числі ресинхронізаційна терапія, bridge-терапія, трансплантація серця, вплив на прогноз різних методів лікування.
53. Гостра серцева недостатність: причини виникнення, діагностичні критерії.
54. Класифікація та варіанти перебігу гострої серцевої недостатності.
55. Особливості лікувальної тактики пацієнтів з гострою серцевою недостатністю.
56. Види набутих вад серця: мітральний стеноз, недостатність мітрального клапану: органічна та відносна, пролапс мітрального клапану, стеноз гирла аорти, недостатність аортального клапану, недостатність тристулкового клапану: органічна та відносна).

57. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження у пацієнтів з набутими вадами серця.
58. Алгоритм диференціальної діагностики набутих вад серця.
59. Тактика ведення хворого пацієнтів з набутими вадами серця. Медикаментозне лікування первинних та вторинних вад серця.
60. Показання та протипоказання до хірургічного лікування набутих вад серця, види клапанних протезів, супутня антитромботична терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.
61. Особливості гемодинаміки при дефекті міжшлуночкової перегородки, дефекті міжпередсердної перегородки, відкритій артеріальній протоці, коарктації аорти.
62. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів вроджених вад серця і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження
63. Алгоритм диференціальної діагностики вроджених вад серця.
64. Тактика ведення хворого з вродженими вадами серця. Медикаментозне лікування первинних та вторинних вад серця.
65. Показання та протипоказання до хірургічного лікування вроджених вад серця, види клапанних протезів, супутня антитромботична терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.
66. Визначення пневмоній. Етіологія розвитку пневмоній: бактеріальні, вірусні, грибові інфекції, атипові збудники. Механізми розвитку інфекційного процесу в легеневій тканині.
67. Клінічні прояви пневмоній, критерії діагностики, дані лабораторних та інструментальних методів.
68. Класифікація: госпітальна та негоспітальна пневмонія, аспіраційної та пневмонії у осіб з тяжкими дефектами імунітету, типи за локалізацією, тяжкістю. Шкали оцінки тяжкості: шкали CURB-65, PORT, PSI (Pneumonia Severity Index).
69. Особливості диференційної діагностики пневмоній: з іншими інфекціями дихальних шляхів, серцевою недостатністю.
70. Лікування пневмоній: антибактеріальна терапія, противірусні та симптоматичні засоби, залежність лікування від збудника.
71. Визначення хронічного обструктивного захворювання легень. Основні етіологічні чинники: тютюнопаління, забруднення повітря, генетичні фактори (дефіцит α_1 -антитрипсину), полютанти. Патогенетичні механізми хронічного запалення, обструкції дихальних шляхів.
72. Особливості клінічного перебігу хронічного обструктивного захворювання легень. Класифікація: GOLD, групи пацієнтів. Алгоритм діагностики: значення лабораторних та інструментальних методів дослідження.
73. Диференційна діагностика хронічного обструктивного захворювання легень. Ускладнення хронічного обструктивного захворювання легень.
74. Диференційоване лікування хронічного обструктивного захворювання легень: значення бронхолітиків, кортикостероїдів, оксигенотерапії. Легенева реабілітація.
75. Визначення, етіологія та особливості патогенезу бронхіальної астми.
76. Класифікація бронхіальної астми за рекомендацією GINA. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Оцінка контролю бронхіальної астми.
77. Диференційний діагноз бронхіальної астми. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
78. Визначення поняття нагнійних захворювання легень. Причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм лікування.
79. Бронхоектатична хвороба: визначення поняття, причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм лікування.

80. Муковісцидоз: визначення поняття, причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм лікування.
81. Захворювання плеври: визначення поняття, причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм лікування.
82. Визначення поняття дихальної недостатності, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики та лікування.
83. Визначення поняття пневмотораксу, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики та лікування.
84. Визначення поняття кровохаркання та легеневої кровотечі. Причини розвитку, класифікація. Особливості клініки та алгоритм діагностики джерела кровотечі.
85. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах при кровохарканні та легеневій кровотечі.
86. Саркоїдоз: визначення, особливості клінічного перебігу саркоїдозу. Принципи діагностики, лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
87. Ідіопатична інтерстиціальна пневмонія. Критерії діагностики. Лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика.
88. Пневмоконіоз. Критерії діагностики. Лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика.
89. Визначення ГЕРХ. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви залежно від варіанту та стадії. Дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія. Первинна та вторинна профілактика.
90. Стравохід Барета. Критерії діагнозу. Тактика ведення пацієнтів.
91. Визначення диспепсії. Етіологія та патогенез. Класифікація. Недосліджена та функціональна диспепсія. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Сучасні підходи до лікування функціональної диспепсії. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
92. Хронічні гастрити. Класифікація. Роль *H. pylori* у виникненні гастродуоденальної патології. Принципи діагностики. Сучасні підходи до лікування.
93. Основні причини та патогенез пептичних виразок. Класифікація. Клінічні прояви.
94. Ускладнення перитичних виразок (перфорація, пенетрація, кровотеча, стеноз, малигнізація).
95. Методи діагностики Нр-інфекції.
96. Тактика ведення хворого з пептичною виразкою. Ерадикаційна терапія, контроль ефективності ерадикації. Медикаментозна терапія Нр-негативних виразок. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
97. Роль непереносимості компонентів їжі, імунних факторів і ензимопатій (несприйняття лактози, фруктози, галактози та ін.). Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Целіакія.
98. Синдром подразненої кишки, визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви різних варіантів. Римські діагностичні критерії. Диференціальна діагностика. Лікування різних форм. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
99. Виразковий коліт та хвороба Крона: визначення, етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічного перебігу залежно від ступеня активності, тяжкості і фази перебігу. Лабораторна та інструментальна діагностика. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика.
100. Кишкові та позакишкові прояви запальних захворювань кишечника.
101. Ускладнення, асоційовані з запальними захворюваннями кишки (токсична дилатація, перфорація, склерозуючий холангіт, спондиліт, артрити, дерматози, увеїти та ін.).
102. Лікування запальних захворювань кишечника. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

103. Хронічний панкреатит. Визначення. Значення різних етіологічних факторів у розвитку хронічного панкреатиту. Класифікація.
104. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференціальної діагностики хронічного панкреатиту. Принципи діагностики зовнішньосекреторної недостатності.
105. Диференційоване лікування хронічного панкреатиту. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
106. Дисфункції біліарного тракту. Класифікація. Діагностичні критерії. Особливості клінічного перебігу. Принципи діагностики.
107. Хронічний холецистит. Принципи діагностики та лікування.
108. Жовчнокам'яна хвороба. Визначення. Етіологія, патогенез. Особливості клінічного перебігу. Лабораторні та інструментальні методи діагностики. Диференційний діагноз.
109. Ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Тактика ведення пацієнтів із жовчнокам'яною хворобою. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
110. Метаболічно-асоційована стеатотична хвороба печінки. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
111. Алкогольна хвороба печінки. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
112. Токсичні гепатити (медикаментозно-індуковані гепатити). Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
113. Аутоімунні гепатити. Діагностичні критерії. Класифікація. Оцінка прогностичних критеріїв. Тактика ведення пацієнтів.
114. Хронічні вірусні гепатити: диференціальний діагноз.
115. Етіологічні чинники розвитку цирозів печінки.
116. Патогенетичні механізми формування цирозів печінки.
117. Клінічні прояви ускладнень цирозу печінки. Класифікація Чайлд-П'ю.
118. Принципи діагностики цирозів печінки. Диференціальна діагностика.
119. Тактика ведення пацієнтів з цирозом печінки. Сучасні підходи до лікування.
120. Первинний склерозуючий холангіт. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів.
121. Первинний біліарний холангіт. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів.
122. Гломерулонефрити: визначення, етіологія та патогенез.
123. Класифікація гломерулонефритів. Клінічні прояви та особливості окремих морфологічних форм. Діагностика.
124. Диференційний діагноз гломерулонефритів. Ускладнення. Лікування з урахуванням морфологічної форми та клінічного перебігу. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
125. Пієлонефрити. Визначення. Роль інфекції при запальних захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів.
126. Класифікація інфекцій сечової системи. Клінічні прояви пієлонефритів. Критерії діагностики.
127. Інструментальні та лабораторні методи діагностики пієлонефритів та інших інфекцій сечової системи. Диференційний діагноз. Ускладнення.
128. Лікування інфекцій сечовидільних шляхів, пієлонефритів. Особливості ведення вагітних та осіб похилого віку. Імунопрофілактика. Прогноз та працездатність.
129. Визначення хронічної хвороби нирок. Етіологічні фактори. Фактори ризику розвитку. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви.
130. Класифікація хронічної хвороби нирок, ступені та стадії ХХН. Клінічні прояви та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Критерії діагностики.
131. Хронічна хвороба нирок: диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування залежно від стадії та ренопротекція.

132. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до нирковозамісної терапії, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
133. Визначення поняття сечокам'яної хвороби. Види конкрементів. Фактори ризику утворення каменів. Патогенез.
134. Класифікація сечокам'яної хвороби. Клінічні прояви амілоїдозу нирок. Діагностика. Диференційний діагноз. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
135. Вторинні нефропатії: діабетична нефропатія, гіпертензивна нефропатія, ниркові васкуліти, особливості діагностики та лікування.
136. Вторинні нефропатії: амілоїдоз, мієломна нефропатія, вовчаковий нефрит, особливості діагностики та лікування.
137. Визначення гострого пошкодження нирок. Основні етіологічні чинники. Патогенез.
138. Класифікація гострого пошкодження нирок. Особливості клініки та діагностики.
139. Тактика ведення хворого в залежності від стадії та причини гострого пошкодження нирок. Екстракорпоральні методи лікування.
140. Залізодефіцитна анемія. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
141. В12-дефіцитна, фолієводефіцитна анемії. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
142. Гемолітичні анемії (вроджені, набуті). Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
143. Апластична анемія. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування. Первинна та вторинна профілактика.
144. Анемія хронічного захворювання. Причини виникнення. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування.
145. Гострі лейкемії. Сучасний погляди на етіологія та патогенез. Клінічні прояви дебюту гострих лейкемій. Позакістковомозкові симптоми гострих лейкемій. Нейролейкемія.
146. Класифікація гострих лейкемій. Критерії діагнозу гострих лейкемій. Критерії клініко-гематологічної ремісії.
147. Принципи специфічного лікування гострих лейкемій. Роль трансплантації кісткового мозку у лікуванні пацієнтів із гострими лейкеміями.
148. Ускладнення хіміотерапії гострих лейкемій. Сучасні підходи до терапії супроводу хіміотерапії гострих лейкемій.
149. Мієлодиспластичний синдром. Клінічні прояви. Принципи діагностики. Тактика ведення пацієнтів із діагнозом мієлодиспластичного синдрому.
150. Хронічна мієлобластна лейкемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу хронічної мієлобластної лейкемії: хронічної фази, фази акселерації, фази бластної кризи. Диференціальний діагноз. Тактика лікування. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.
151. Хронічна лімфобластна лейкемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Покази до початку специфічної хіміотерапії. Сучасні підходи до проведення специфічної хіміотерапії. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.
152. Множинна мієлома. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування множинної мієломи. Критерії оцінки ефективності специфічної терапії.
153. Справжня поліцитемія. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.
154. Неходжкінські злоякісні лімфоми. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.

155. Лімфогранулематоз. Визначення. Класифікація. Клінічна картина. Критерії діагнозу. Диференціальний діагноз. Сучасні підходи до лікування.
156. Геморагічні захворювання і синдроми: коагулопатії (гемофілія А,В,С), тромбоцитопенії (ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура) та тромбоцитопатії.
157. Геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха. Класифікація, клініко-лабораторна діагностика порушень гемостазу, тактика лікування.
158. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Класифікація, методи діагностики та експрес-діагностики. Основні клініко-патогенетичні варіанти, тактика лікування.
159. Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.
160. Визначення цукрового діабету. Етіологія і патогенез цукрового діабету.
161. Цукровий діабет тип 1: роль вірусної інфекції та аутоімунних процесів, генетичної схильності.
162. Цукровий діабет тип 2: роль генетичної схильності, ожиріння, зовнішніх факторів. Інсулінорезистентність та порушення секреції інсуліну.
163. Характеристика уражень внутрішніх органів за цукрового діабету: серцево-судинної системи, гепатобіліарної системи, органів сечовиділення, діабетичні остеоартропатії.
164. Діагностика цукрового діабету. Загальні принципи терапії цукрового діабету. Критерії компенсації вуглеводного обміну у хворих на ЦД типу 1.
165. Інсулінотерапія. Ускладнення інсулінотерапії: гіпоглікемічні стани, алергія до інсуліну, постін'єкційні ліподистрофії, інсулінорезистентність. Санаторно-курортне лікування.
166. Гіпотиреоз, етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гіпотиреоз первинний, центральний, периферичний, субклінічний, транзиторний. Лікування гіпотиреозу.
167. Вагітність та гіпотиреоз.
168. Тиреоїдити. Клініка, діагностика та лікування.
169. Захворювання, що супроводжуються тиреотоксикозом. Етіологія, патогенез, клінічні прояви дифузного токсичного зоба, тиреотоксична та ендокринна офтальмопатія.
170. Вікові особливості перебігу токсичного зоба у дітей та людей похилого віку. Клінічні відмінності вузлового токсичного зоба. Обґрунтування діагнозу тиреотоксикозу. Медикаментозне, хірургічне лікування токсичного зоба. Ускладнення лікування зоба. Медико-соціальна експертиза хворих на токсичний зоб.
171. Синдром гіперпролактинемії. Класифікація. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика, диференціальна діагностика. Лікування.
172. Соматотропна недостатність. Гіпоталамічний синдром пубертатного періоду.
173. Ожиріння. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування. Ожиріння у дітей та підлітків.
174. Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.
175. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз.
176. Синдром Іценка-Кушінга (кортикостерома, глюкостерома). Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
177. Андростерома, кортикостерома. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
178. Первинний гіперальдостеронізм (синдром Кона). Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
179. Феохромочитома. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
180. Визначення природженої гіперплазії кори надниркових залоз. Клінічні форми, діагностика, лікування.
181. Анкілозуючий спондилоартрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.

182. Ревматоїдний артрит: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
183. Псоріатичний артрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
184. Реактивний артрит: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
185. Остеоартроз: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
186. Подагра: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
187. Артрит при неспецифічних ентероколітах: клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
188. Ревматична лихоманка: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
189. Хвороба Стілла у дорослих: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
190. Системний червоний вовчак: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
191. Вузликовий поліартеріїт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
192. Мікроскопічний поліангіїт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
193. Гранулематозний поліангіїт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
194. Еозинофільний гранулематоз із поліангіїтом: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
195. Хвороба пов'язана з антитілами до базальної мембрани: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
196. Кріоглобулінемічний васкуліт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
197. IgA-асоційований васкуліт: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
198. Васкуліт при хворобі Бехчета: визначення, етіопатогенетичні чинники, особливості клініки, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
199. Рак шлунка: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку шлунка.
200. Рак кишківника: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку кишківника.
201. Рак гепатобіліарної системи: захворюваність, причини, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, загальні принципи лікування,
202. профілактика.
203. Рак підшлункової залози: захворюваність, причини, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, загальні принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку підшлункової залози.
204. Рак легень: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку легень.
205. Рак нирок: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку нирок.
206. Рак щитовидної залози: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика раку легень.

207. Алгоритми проведення серцево-легеневої реанімації. Медикаментозна підтримка. Тривала підтримка життя та тактика подальшого ведення хворих.
208. Тромбоемболія легеневої артерії. Фактори ризику, критерії діагнозу, диференціальна діагностика, індекс тяжкості ТЕЛА. Тактика лікування: реперфузійна, антикоагулянтна терапія. Оцінка ризику летальності.
209. Критерії діагнозу шоку, диференціальна діагностика та невідкладне лікування на догоспітальному та госпітальному етапах залежно від причини: гіповолемічний, кардіогенний, обструктивний, перерозподільчий. Подальше ведення хворих.
210. Стани, зумовлені алергічними реакціями негайного типу (анафілактичний шок, набряк гортані, набряк Квінке): критерії діагнозу, стандарти невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапах. Профілактика.
211. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика і лікування хворих з меленою та гематемезисом. Тактика ведення хворих залежно від причини (варикозне розширення вен стравоходу, ерозії шлунку, пептична виразка шлунку і дванадцятипалої кишки, злоякісні пухлини, виразковий коліт, геморагічний васкуліт) і тяжкості перебігу.
212. Роль ендоскопічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження хворих з меленою та гематемезисом.. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до проведення ендоскопічного гемостазу або невідкладного хірургічного лікування. Профілактика.
213. Синкопальні стани: причини розвитку, види (кардіальні, рефлекторні, синкопе внаслідок ортостатичної гіпотензії, ідіопатичні). Особливості діагностики та стратифікація ризику тяжкості. Алгоритм надання медичної допомоги.
214. Коматозні стани. Визначення, ступені порушення свідомості. Механізми розвитку. Класифікація ком за глибиною (Глазго), походженням. Особливості клінічного перебігу ком різної етіології. Методи діагностики. Особливості лікування.
215. Етіологія та патогенез діабетичної (кетоацидотичної) коми. Клінічні особливості та варіанти перебігу. Діагноз та диференційний діагноз. Алгоритм надання медичної допомоги хворим з діабетичними комами.
216. Гіпоглікемічна кома і гіпоглікемія: основні причини, провокуючі чинники. Класифікація гіпоглікемій за ступенем важкості, діагностика. Лікування гіпоглікемії залежно від ступеня важкості. Етіологія та патогенез тиреотоксичного та аддісонічного кризів. Клінічні прояви, діагноз та диференційний діагноз. Атипові форми. Алгоритм надання невідкладної допомоги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1—8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9—24: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 584с.
3. 1. Медицина невідкладних станів екстрена (швидка) медична допомога / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. ; за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. — 5-е вид., переробл. і доповн. — К. : ВСВ «Медицина», 2023. — 560 с.
4. Внутрішні хвороби : підручник, заснований на принципах доказової медицини : 2018/19 / Polish institute for Evidence Based Medicine (PIEMB) / Польський ін-т доказової медицини ; кер. проекту А. Кубец ; гол. ред. А. Яремчук-Качмарчик ; гол. ред. [розділів]: А. С. Свінціцький, П. Гаєвські. - 10 wydanie. - Краків : Практична медицина / Medycyna praktyczna, 2018. - 1632 с.
5. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: у 3-х т. Т.1 / за ред. С. Ралстон,

- Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: В. Ждан, Л. Бабінець, Л. Пасієшвілі, В. Величко, Н. Михайловська. — пер. 23-го англ. вид. — Київ : ВСВ "Медицина", 2020. — 258 с.
6. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т.3 / за ред. С. Ралстона, Я. Пенмана, М. Стрекена, Р. Гобсона; наук. ред. пер.: І. Скрипник, О. Курята, Л. Соколова, Р. Скрипник, Г.Кожина, Я. Кутасевич, М. Щербина, О. Абатуров, Л. Бабінець, І. Галайчук, Ю. Кобеляцький, Л. Ляповець. — К.: ВСВ «Медицина», 2021. — 642 с.
 7. ЕКГ в практиці / Д. Р. Хемптон ; за участю Д. Едлема ; наук. ред. пер.: Н. М. Середюк, О. З. Скакун ; пер. з англ. О. І. Ромаскевича = The ECG in Practice / John R. Hampton ; With contributions by David Adlam = ЭКГ в практике / Джон Р. Хэмптон ; при участии Дэвида Эдлэма : навчальний посібник : тримов. вид. - Пер. 6-го англ. вид.=6th ed.=Пер. 6-го изд. - К. : Медицина, 2018. - хх, 539 с.
 8. Гематологічні захворювання в клінічній практиці/ Бульда В.І., Дземан М.І., Родіонова І.О.- «Медкнига», 2022. — 196 с.
 9. Стандарти ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання у загальнолікарській практиці : [навчальний посібник [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, О. А. Кир'ян та ін. ; МОЗ України, УМСА. - Полтава : Дивосвіт, 2018. - 251 с.
 10. Невідкладні стани в клініці внутрішньої медицини: навч. посіб. / І.М. Скрипник, Н.П. Приходько, О.А. Шапошник. — К. : ВСВ «Медицина», 2024. - 335 с.
 11. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навчальний посібник. Т. 1 / за ред. В. М.Ждана ; В. М. Ждан, Є. М. Кітура, Г. В. Волченко та ін. ; МОЗ України, УМСА, Каф.сімейної медицини і терапії. - 2-е вид., доп. і перероб. - Львів : Магнолія 2006 : Видавець Марченко Т. В., 2020. - 255 с.
 12. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навчальний посібник. Т. 2 / за ред. В. М.Ждана ; В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, М. В. Ткаченко та ін. ; МОЗ України, УМСА, Каф.сімейної медицини і терапії. - 2-е вид., доп. і перероб. - Львів : Магнолія 2006 : Видавець Марченко Т. В., 2020. - 279 с.
 13. Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова, Л.Л., Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. — К.: Український медичний вісник, 2012 р. — 416с.
 14. Скрипник І.М. // Гастроентерологія: Підручник у 2-х томах. — Т. 2 /За ред.. Н.В. Харченко,О.Я. Бабака: ЦМК з ВМО МОЗ України. - Кропивницький ПП «Поліум», 2017. — С. 147-191.
 15. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / Вінницький нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова ; за ред. Ю. М. Мостового. - 27-е вид., змін. - К. : Центр ДЗК, 2020. - 799с.
 16. Жарінов О.Й. Основи електрокардіографії (третє видання, перероблене і доповнене) /О.Й. Жарінов, В.О. Куць. — Львів. : МС, 2017. — 240 с.
 17. Іванов Д.Д., Корж О.М. Нефрологія в практиці сімейного лікаря: Навчально-методичний посібник.- 3-є вид., переробл. і доповн. — Донецьк:Видавець Заславський О.Ю., 2014. -464с.
 18. Катеренчук І.П. Клінічне оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень: Навчальний посібник. Ревматологія.- Медкнига, 2018.-176с.
 19. Катеренчук І.П. Клінічне тлумачення і діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: Навчальний посібник. - Медкнига, 2018.-224с.
 20. ЕКГ в практиці / Д. Р. Хемптон ; за участю Д. Едлема ; наук. ред. пер.: Н. М. Середюк, О. З.Скакун ; пер. з англ. О. І. Ромаскевича = The ECG in Practice / John R. Hampton ; Withcontributions by David Adlam = ЭКГ в практике / Джон Р. Хэмптон ; при участии ДэвидаЭдлэма : навчальний посібник : тримов. вид. - Пер. 6-го англ. вид.=6th ed.=Пер. 6-го изд. - К.: Медицина, 2018. - хх, 539 с.
 21. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник /

- А.С.Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар [та ін.]; за ред. А.С. Свінціцького. – К.: ВСВ«Медицина», 2014. – 1272 с.
22. Пропедевтика внутрішньої медицини : [підручник для студентів вищ. мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / за ред. О. Г. Яворського ; Юліан Ілліч Децик, Остап Григорович Яворський, Євген Михайлович Нейко та ін. – Вид. 3-тє, випр. і доп. – К. : Медицина, 2013. – 551 с. : іл. – Предм. покажч.: с. 543–551
 23. Гуцаленко О. О. Гематологія: навчальний посібник [для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і сімейних лікарів] / Ольга Олексіївна Гуцаленко; МОЗУ, УМСА. - Полтава : Верстка, 2012. - 695 с
 24. Пропедевтика внутрішньої медицини : [підручник для студентів вищих мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / за ред. О. Г. Яворського ; Ю. І. Децик, О. Г. Яворський, Є. М. Нейко та ін. - Вид. 4-тє, випр. і доп. - К. : Медицина, 2016. - 551 с.
 25. Скрипник І.М., Гопко О.Ф., Маслова Г.С., Кудря І.П., Шапошник О.А. Історія хвороби з внутрішньої медицини / За ред. І.М. Скрипника. - Навч. посібн. МОН України. - Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс». - 2016. - 162с.
 26. Тодоріко Л.Д., Бойко А.В. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів старших курсів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Медкнига, 2013. – 432 с.
 27. Клінічно-рентгенологічний атлас з діагностики захворювань легень / [Л.Д. Тодоріко, І.О.Сем'янів, В.П. Шаповалов, А.В. Бойко]; за ред. проф. Л.Д. Тодоріко. – Чернівці: Медуніверситет, 2013. – 342 с.
 28. Національний підручник з ревматології / За ред. В.Н.Коваленка, Н.М.Шуби – К.: МОРІОН, 2013. – 671 с.
 29. Нефрологія: Національний підручник / Л.А.Пиріг, Д.Д.Іванов, О.І.Таран (та ін.); за ред. академіка НАМН України, д.м.н., проф. кафедри нефрології та нирково-замісної терапії Пирога Л.А., д.м.н., проф., зав. кафедри нефрології та нирково-замісної терапії Д.Д.Іванова. – Донецьк: Видавець Заславський О.Ю., 2014. – 292 с.
 30. Стандарти ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання у загальнолікарській практиці : [навчальний посібник [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабабніна, О. А. Кириян та ін. ; МОЗ України, УМСА. - Полтава : Дивосвіт, 2018. - 251 с.
 31. Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова, Л.Л.Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. – К.: Український медичний вісник, 2012. – 416 с.
 32. Свинцицкий А.С. Диагностика та лікування ревматичних захворювань: Навчальний посібник. - Медкнига, 2017.-372с.